

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO DLA OBIEKTÓW SYSTEMU CIEPŁOWNICZEGO ELEKTROCIEPŁOWNI PIASKÓWKA

Podstawa Prawna:

§ 6 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia
16.06.2003 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów
budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 121, poz. 1138)

Opracował:

SPECJALISTA
ds. BHP i Ochrony Środowiska

.....
Marek Baran

Zatwierdził:

V-ce Prezes Zarządu
Dyrektor ds. Technicznych

mgr inż. Andrzej Sieńczak

Tarnów, dn. 28 kwietnia 2005 r.

12	kwiecień	2006 r.
10	kwiecień	2007 r.
09	kwiecień	2008 r.
14	kwiecień	2009 r.
06	kwiecień	2010 r.
06	kwiecień	2011 r.
06	kwiecień	2012 r.

V-ce Prezes Zarządu
Dyrektor ds. Technicznych

V-ce Prezes Zarządu
mgr inż. Andrzej Sieńczak

V-ce Prezes Zarządu
mgr inż. Andrzej Sieńczak
Dyrektor ds. Technicznych

mgr inż. Andrzej Sieńczak
V-ce Prezes Zarządu

Dyrektor ds. Technicznych

mgr inż. Andrzej Sieńczak

SPIS TREŚCI

str.

1. Pojęcia podstawowe, postanowienia wstępne	2 - 4
2. Charakterystyka obiektu	5 - 12
3. Potencjalne źródła powstawania pożaru. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru	13 - 15
4. Zasady zabezpieczenia prac pożarowo – niebezpiecznych	16 - 17
5. Wyposażenie obiektów w podręczny sprzęt gaśniczy	18 - 19
6. Obecność stałych urządzeń gaśniczych oraz instalacji sygnalizacyjno- alarmowej w obiektach	20
7. Organizacja i warunki ewakuacji w kontekście funkcji obiektu oraz jego warunków Technicznych	21 - 25
8. Zasady postępowania na wypadek pożaru i innego miejscowego zagrożenia	26 - 28
9. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej	28 - 30
10. Organizacja i zasady zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi	31
11. Przepisy prawne i literatura	32
12. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru – zał. nr. 1.....	33 – 34
13. Oświadczenie – zał. nr 2	35
14. Protokół zabezpieczenia pożarowego prac spawalniczych – zał. nr 3	36
15. Zezwolenie na przeprowadzanie prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych.....	37 - 38

POJĘCIA PODSTAWOWE

Bezpieczeństwo pożarowe- rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegawczych przed pożarem.

Ciecz palna- rozumie się przez to ciecz o temperaturze zapłonu do 100°C.

Instalacja sygnalizacyjno- alarmowa- rozumie się przez to instalację automatycznego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu- rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Sprzęt i urządzenia ratownicze- rozumie się przez to przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia związane na stałe z budynkiem, obiektem lub terenem, uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej oraz innego miejscowego zagrożenia.

Strefa pożarowa- rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni.

Strefa zagrożona wybuchem- rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości.

Stale urządzenia gaśnicze- rozumie się przez to urządzenia związane na stałe z obiektem zawierające własny zapas środka gaśniczego wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie lub ręcznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru.

Techniczne środki zabezpieczeń przeciwpożarowych- rozumie się przez to techniczne urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Warunki ewakuacji- rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno- organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem

Urządzenie przeciw-paniczne- rozumie się przez to specjalne urządzenia instalowane na drzwiach ewakuacyjnych, umożliwiające łatwe i pewne otwarcie drzwi od wewnątrz pomieszczenia, zgodnie z kierunkiem ewakuacji ludzi na korytarzach lub klatkach schodowych bez względu na blokady i zamki, uniemożliwiające otwarcie tych drzwi od zewnątrz.

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz.351 z późn. zm.) stanowi, że ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu lub terenu zapewniając jego ochronę przeciwpożarową obowiązany jest w szczególności:

- zapewnić przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych
- zapewnić osobom przebywającym w obiekcie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia
- przygotować obiekt do prowadzenia akcji gaśniczej w przypadku pożaru lub innego zagrożenia
- zapewnić wyposażenie obiektu i pomieszczeń w sprzęt pożarniczy, ratowniczy, środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach oraz utrzymywać ten sprzęt w pełnej sprawności technicznej, poddawać okresowym przeglądom i konserwacji.

Szczegółowe wymagania dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16.06.2003 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 121, poz.1138). Zgodnie z § 6 przytoczonego wyżej rozporządzenia wymagania przeciwpożarowe dotyczące budynku powinny być zawarte w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

Celem opracowania Instrukcji jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp. Jakże należy uwzględnić w eksploatacji obiektów Elektrociepłowni Piaskówka w Tarnowie.

Do zapoznania z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko służbowe. Zapis ten dotyczy również pracowników nie zatrudnionych na stałe, a wykonujących prace na terenie obiektów na podstawie umów zlecenia, o dzieło itp. Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji są zgodne z przepisami szczegółowymi dot. ochrony przeciwpożarowej oraz innymi przepisami i aktami normatywnymi.

1. CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU

1.1 Lokalizacja:

Przedmiotowe budynki zlokalizowane przy:

- ul. Spokojnej 67 - Elektrociepłownia Piaskówka
- ul. Spokojnej 65 – Budynek Zakładu Serwisu i Wykonawstwa

Główny wjazd na posesję znajduje się od strony ul. Spokojnej przez bramę wjazdową.

Wszystkie drogi dojazdowe są utwardzone o odpowiedniej wytrzymałości, co stwarza możliwość wykorzystania ciężkiego sprzętu ratowniczego.

Obiekt odległy jest od:

- Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie
ul. Klikowska 39 o około 3 km
- Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie o około 1 km.
- Pogotowia ratunkowego w Tarnowie o około 1 km.

Tarnowie

1.2 Informacje o warunkach techniczno – budowlanych

1. Budynek główny Kotłowni „Piaskówka”

Poz. 0.0.

- pomieszczenie techniczne	24,60 m ²
- warsztat	49,00 m ²
- pomieszczenie techniczne	14,75 m ²
- wymiennikownia	8,32 m ²
- korytarz	14,23 m ²
- WC	5,70 m ²
- pomieszczenie techniczne	10,95 m ²
- pompownia	311,00 m ²
- przepompownia	115,70 m ²
- odzūżlanie	530,40 m ²

Poz. 3.9

- jadalnia	27,00 m ²
- szatnia brudna	18,70 m ²
- umywalnia	18,55 m ²
- szatnia czysta	39,60 m ²
- pomieszczenie techniczne	4,92 m ²
- szafy sterownicze	16,40 m ²
- pomieszczenie socjalne palaczy	8,80 m ²
- WC	5,70 m ²
- korytarze	40,16 m ²
- hala kotłów	828,80 m ²

Poz. 7,5

- Biuro Kierownika	10,30 m ²
- przedsionek	3,23 m ²

- zaplecze socjalne	4,30 m ²
- biuro	26,00 m ²
- odgazowywacz	101,00 m ²
- korekcja	16,91 m ²
- WC	7,29 m ²
- korytarz	23,75 m ²
- odmulacze	202,60 m ²
- galeria	19,04 m ²
Poz. 11.0	
- pomieszczenie techniczne	19,70 m ²
- pomieszczenie techniczne	8,37 m ²
- szatnia	21,20 m ²
- odgazowywacz	23,95 m ²
- warsztat	46,10 m ²
- korytarz	18,00 m ²
- WC	4,00 m ²
- pomieszczenie socjalne	24,00 m ²
- biuro	11,93 m ²
- Łazienka	5,20 m ²
Poz. 13.5	
- zb. Wody chłodzenia	30,16 m ²
- maszynownia dźwigu	14,76 m ²
- korytarz	6,10 m ²
- nawęglanie	402,00 m ²
Stacja Uzdatniania Wody	
- MBA	28,80 m ²
- SUW	106,65 m ²
- młynek	12,90 m ²
- magazyn soli	13,50 m ²
- zaplecze laboratorium	9,40 m ²
- Laboratorium	38,10 m ²
- pomieszczenie tlenu	2,04 m ²
- WC	3,80 m ²
- galeria	28,20 m ²
- łącznik	16,50 m ²
- galeria	8,64 m ²
- pomieszczenie techniczne	49,50 m ²

**Całkowita powierzchnia użytkowa budynku głównego
Kotłowni „Piaskówka” wynosi - 3448,42 m²**

2. Neutralizator ścieków	50,40 m ²
3. Budynek Kotłowni gazowo-olejowej	
- hala	285,65 m ²
- wentylatory	62,06 m ²
- czopuch	62,06 m ²
- taśmociąg	62,06 m ²

Całkowita powierzchnia użytkowa budynku
Kotłowni olejowo-gazowej wynosi – 471,81 m²

4. Budynek turbiny	183,74 m ²
--------------------	-----------------------

5. Stacja transformatorowo-rozdzielcza	
- akumulatory	30,00 m ²
- TRAFO I	71,64 m ²
- TRAFO II	91,23 m ²
- TRAFO III	57,79 m ²
- pomieszczenie techniczne	17,30 m ²

Całkowita powierzchnia użytkowa budynku
Stacji transformatorowo-rozdziałowej wynosi – 268 m²

**Zaplecze administracyjno-techniczno-magazynowe Zakładu Serwisu
i Wykonawstwa**

Zaplecze administracyjne

- pomieszczenie biurowe 1	35,59 m ²
- pomieszczenie biurowe 2	16,29 m ²
- pomieszczenie biurowe 3	36,02 m ²
- sala konferencyjna	27,54 m ²
- pomieszczenie biurowe 4	22,03 m ²
- pomieszczenie biurowe 5	15,34 m ²
- pomieszczenie biurowe 6	14,90 m ²
- kuchnia	6,24 m ²
- korytarz 3	44,69 m ²
- portiernia	38,47 m ²
- jadalnia portiera	4,28 m ²
- łazienka portiera	1,95 m ²
- WC portiera	1,95 m ²
- poligrafia	4,68 m ²
- WC męski	5,47 m ²
- WC damski	3,43 m ²
- korytarz 2	2,24 m ²
- wymiennikownia	16,72 m ²
- palarnia	8,77 m ²

- korytarz 3 4,86 m²

**Całkowita powierzchnia użytkowa
zaplecza administracyjnego wynosi– 311,46 m²**

Zaplecze techniczne

- mistrzówka	39,42 m ²
- jadalnia biurowa	8,79 m ²
- korytarz 1 i 2	19,80 m ²
- WC biurowe	4,73 m ²
- przedsionek	5,77 m ²
- jadalnia pracowników	80,77 m ²
- szatnia pracowników	70,86 m ²
- łazienka 1	20,90 m ²
- łazienka 2	21,32 m ²
- WC 1	3,46 m ²
- WC 2	3,46 m ²
- pomieszczenie gospodarcze	5,96 m ²
- WC dla pracowników warsztatu	12,48 m ²
- hala warsztatu	412,32 m ²
- tokarnia	86,18 m ²
- malarnia	42,57 m ²
- magazyn 1	40,11 m ²
- magazyn 2	84,40 m ²
- warsztat	43,89 m ²
- magazyn 3	104,44 m ²
- pomieszczenie agregatora	3,82 m ²

**Całkowita powierzchnia użytkowa
zaplecza technicznego wynosi– 1115,45 m²**

Zaplecze magazynowe

parter	
- hala magazynowa	425,29 m ²
- pomieszczenie biurowe 1	8,19 m ²
- pomieszczenie biurowe 2	37,89 m ²
- łazienka	9,22 m ²
- jadalnia	3,38 m ²
piętro	
- hala magazynowa	123,26 m ²

**Całkowita powierzchnia użytkowa
zaplecza magazynowego wynosi– 607,23 m²**

**Całkowita powierzchnia użytkowa zaplecza
administracyjno-techniczno-magazynowego wynosi– 2034 - m²**

WARUNKI KONSTRUKCYJNO – BUDOWLANE OBIEKTU ELEKTROCIEPŁOWNI PIASKÓWKA.

- Fundamenty- żelbetowe
- Ściany zewnętrzne – betonowe z zewnętrzną osłoną z blach profilowanych
- Ściany wewnętrzne konstrukcyjne
- Ściany działowe- cegła kratówka
- Stropy - betonowe
- Dach- jednospadowy kryty blachą stalową

WARUNKI KONSTRUKCYJNO – BUDOWLANE OBIEKTU ZAPLECZA ADMINISTRACYJNO-TECHNICZNO-MAGAZYNOWEGO.

- Fundamenty- żelbetowe
 - Ściany zewnętrzne – betonowe
 - Ściany wewnętrzne konstrukcyjne
 - Ściany działowe- cegła kratówka
 - Stropy - betonowe
- Dach- jednospadowy kryty blachą profilowaną

1.3 Funkcja obiektu:

Omawiany budynek jest obiektem energetycznym w którym zainstalowane są następujące źródła ciepła:

- ☐ 3 kotły typu WR 25 opalane węglem kamiennym – miał węglowy
- ☐ 2 kotły typu OMNIBLOCK gazowo – olejowe
- ☐ 1 turbina gazowa typu KB5S z kotłem odzysknicowym

1.4 Wyposażenie obiektu w instalacje i urządzenia:

Obiekt wyposażony jest w następujące instalacje techniczne:

- instalacja elektroenergetyczna
- instalacja gazowa
- instalacja olejowa
- instalacja teletechniczna
- aktywny system bezpieczeństwa p.poż.
- instalacja wodno – kanalizacyjna
- instalacja wentylacyjna
- instalacja C.O.

Instalacja elektroenergetyczna posiada główny wyłącznik prądu elektrycznego. Oznakowanie głównego wyłącznika prądu elektrycznego jest zgodne z obowiązującą PN.

1.5 Charakterystyka pożarowa pomieszczeń i obiektu:

Pod względem pożarowym obiekt należy rozpatrywać w kategoriach przepisów wykonawczych wydanych na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz.690). Budynek jest wysokości 11,2 m a więc zaliczony jest do budynków średniowysokich , ze względu na przypisaną mu wcześniej funkcję kwalifikuje się go do:

Elektrociepłownia ZL I

Obciążenie ogniowe (Q_d) wg Polskiej Normy jest to ilość drewna w kg o średnim cieple spalania 4 4000 kcal/kg (18,4 MJ/kg) przypadająca na 1 m² powierzchni rzutu poziomego pomieszczenia (strefy pożarowej), odpowiadająca ciepłu wywołującemu się przy spalaniu materiałów palnych znajdujących się w tym pomieszczeniu (strefie pożarowej). Przy obliczaniu obciążenia ogniowego należy uwzględniać materiały palne składowane, wytwarzane, przerabiane lub transportowane w sposób ciągły znajdujące się w danym pomieszczeniu (strefie pożarowej) oraz materiały palne wbudowane w konstrukcję, a także wykładziny, izolacje itp. Obciążenie ogniowe powinno być obliczane przy założeniu, że wszystkie materiały znajdujące się w danym pomieszczeniu (strefie pożarowej) są równomiernie rozmieszczone na powierzchni rzutu poziomego pomieszczenia (strefy pożarowej).

Obliczanie obciążenia ogniowego:

$$Q_d = \sum \alpha \cdot G_1 / F$$

w którym:

α – współczynnik przeliczeniowy dla poszczególnych materiałów,

G_1 – masa poszczególnych materiałów w kg,

F – powierzchnia rzutu poziomego pomieszczenia (strefy pożarowej) w m²

obciążenie ogniowe elektrociepłowni wynosi ok. 500 MJ/m².

Ze względu na powyższą kwalifikację obiekt wymaga klasy D odporności ogniowej budynku. W związku z tym poszczególne elementy budynku powinny spełniać następujące warunki:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	Główna konstrukcja nośna	Konstrukcja dachu	strop	Ściana zewnętrzna	Ściana wewnętrzna	Przekrycie dachu
1	2	3	4	5	6	7
„D”	R 30	(-)	REI 30	EI 30	(-)	(-)

Oznaczenia w tabeli:

R- nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynków,

E- szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.

I-izolacyjność ogniowa (w minutach) określona jw.

(-)- nie stawia się wymagań

Reasumując powyższą odporność ogniową spełniają wszystkie elementy konstrukcyjne przedmiotowego obiektu wymagane przez przepisy w oparciu o które obiekt został zrealizowany i zmodernizowany.

1.6 Strefy pożarowe

Budynek wg obowiązujących przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz.690) stanowi jedną strefę pożarową o pow. 1251 m².

1.7 Zaopatrzenie wodne

Woda do celów przeciwpożarowych dla obiektów powinna być dostępna przede wszystkim z urządzeń służących do zaopatrywania w nią ludności.

Wodociąg stanowiący źródło wody do celów przeciwpożarowych w jednostce osadniczej powinien zapewniać wydajność nie mniejszą niż 5 dm³/s i ciśnienie na hydrancie zewnętrznym nie mniejsza niż 0,1 MPa przez co najmniej 2 godziny. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003r w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych(Dz. U. Nr 121, poz.1139) wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych dla budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz innych obiektów budowlanych o takim przeznaczeniu, służąca do zewnętrznego gaszenia pożaru wynosi dla budynku o kubaturze brutto do 2 500 m³ i o powierzchni wewnętrznej do 500 m², położonego na terenie jednostki osadniczej – 10 dm³/s z co najmniej jednego hydrantu o średnicy 80 mm lub zapas wody 1000 m³ w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym.

W przypadku braku źródła wody zapewniającego wymaganą ilość wody do celów przeciwpożarowych, właściwy miejscowo komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej może wskazać, na czas określony zastępcze źródło wody do celów przeciwpożarowych, w szczególności naturalny lub sztuczny zbiornik wody, studnię lub ciek wodny.

Zastępcze źródło wody o którym mowa, powinno odpowiadać wymaganiom określonym w §4 ust. 5, a w przypadku cieków wodnych o przepływie wody mniejszym niż 20 dm³/s – mieć dodatkowo zastawkę umożliwiającą spiętrzenie wody.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy spełnienie wymagań dotyczące przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę jest nie możliwe ze względu na lokalne uwarunkowania, dopuszcza się stosowanie rozwiązań zamiennych, uzgodnionych z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, zapewniających nie pogorszenie warunków ochrony przeciwpożarowej.

Na terenie elektrociepłowni znajduje się sieć hydrantowa oznaczona zgodnie z PN.

1.8 Drogi pożarowe

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 121, poz.1139) obiekt posiada oznaczone drogi pożarowe.

Dojazd do obiektu zapewniony jest od ul. Spokojnej i dalej utwardzonymi drogami wewnętrznymi.

1.9 Wykończenie wnętrza.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690).

W budynkach zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi stosowanie do wykończenia wnętrza materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące, jest zabronione. Okładziny sufitów oraz sufity podwieszane należy wykonywać z materiałów niepalnych lub nie zapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia.

2. POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU. ZASADY ZAPOBIEGANIA MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU

2.1 Charakterystyczne przyczyny powstawania pożarów.

2.1.1 Nieostrożność osób:

- porzucenie niedopałka zapalki lub papierosa do palnego kosza na śmieci lub pomiędzy inne palne przedmioty
- pozostawienie nie wyłączanego z sieci grzejnika elektrycznego, kuchenki, piecyka, grzałki na podstawie palnej nie odizolowanej lub niedostatecznie odizolowanej od podłoża
- rozgrzewanie lepiku lub podobnych materiałów na remontowanym dachu
- stosowanie otwartego ognia w miejscach z materiałami palnymi
- wykonywanie prac remontowych w pomieszczeniach przy użyciu palników spawalniczych bez należytego zabezpieczenia
- pozostawienie palnych przedmiotów w pobliżu urządzeń grzejnych

2.1.2 Wady i braki w instalacji i urządzeniach elektroenergetycznych

- przeciążenia instalacji i urządzeń
- zwarcia
- stosowanie prowizorycznych instalacji
- grzanie się styków i złączy
- prądy upływu

2.1.3 Wyladowania atmosferyczne

- uszkodzenie zwodów lub uziomów instalacji piorunochronowej
- zbyt duży opór uziemień lub złe wykonanie uziemień

2.1.4 Samozapalenia

- aktywacja tlenu przez substancje palne
- utlenianie

2.1.5 Wady urządzeń mechanicznych (wentylatory, klimatyzatory)

- wady montażu wału i łożysk
- zanieczyszczenie łożysk oraz brak odpowiedniego smarowania
- niewłaściwy montaż części wirujących
- nagrzewanie się osi wentylatorów

2.1.6 Podpalenia

- umyślne
- nieumyślne

2.2 Przyczyny rozszerzania się pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

2.2.1 Warunki budowlane i instalacyjne

2.2.2 Własności fizyko-chemiczne składowanych materiałów

2.2.3 Niewłaściwe reakcje pracowników i osób postronnych po zauważeniu pożaru lub miejscowego zagrożenia

2.2.4 Przyczyny bezpośrednie:

- późne zauważenie powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia
- niesprawność urządzeń alarmowych i niedostateczna ich słyszalność
- zbyt późne zaalarmowanie jednostek Państwowej Straży Pożarnej
- ukryte i niewidoczne miejsca powstania pożaru
- palne elementy wyposażenia
- bliskie odległości materiałów palnych

- niekorzystne wzajemne układy pomieszczeń
- nieumiejętność gaszenia pożaru lub przeciwdziałania miejscowemu zagrożeniu w początkowym jego stadium
- brak lub niesprawność podręcznego sprzętu gaśniczego

2.2.5 Przyczyny pośrednie:

- warunki w miejscu powstania pożaru – zadymienie, żar, promieniowanie cieplne utrudniające dotarcie do źródła pożaru
- pora doby powstania pożaru, będąca czynnikiem rzutującym na czas wykrycia i podjęcia skutecznych działań
- dopuszczenie do wybuchów rozszerzających obszar objęty pożarem
- niewłaściwe zadziaływanie urządzeń

2.3 W celu nie dopuszczenia do powstania pożaru należy:

- 2.3.1 Wprowadzić i egzekwować zakaz używania otwartego ognia, w tym zakaz palenia w obiekcie i pomieszczeniach w których znajdują się materiały palne. Wyznaczyć miejsca w których można palić
- 2.3.2 Wprowadzić zakaz stosowania bez zgody ochrony obiektu przenośnych urządzeń grzejnych w miejscach do tego nie przystosowanych
- 2.3.3 Wprowadzić w życie i przestrzegać zasad wykonywania prac remontowych przy użyciu ognia otwartego (np. prac spawalniczych) w pomieszczeniach do tego celu nie przeznaczonych
- 2.3.4 Nadzór nad eksploatacją i konserwacją instalacji i urządzeń elektroenergetycznych powierzyć osobom posiadającym odpowiednie uprawnienia zawodowe
- 2.3.5 Wprowadzić bezwzględny zakaz prowadzenia napraw i remontów przy instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych poprzez osoby nieupoważnione oraz obowiązek bezzwłocznego zgłaszania wszelkich zauważonych usterek właścicielowi
- 2.3.6 Prowadzić okresowe i wstępne szkolenia personelu w zakresie zapobiegania możliwości powstania pożaru i innych miejscowych zagrożeń

ZABRONIONE JEST:

- 2.3.7 Przechowywanie materiałów palnych w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od: urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C.
- 2.3.8 Instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych tj. wyłączniki, przełączniki, gniazda wtykowe bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem
- 2.3.9 Składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służącej celom ewakuacji
- 2.3.10 Ustawianie na klatkach schodowych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację
- 2.3.11 Zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie
- 2.3.12 Uniemożliwienie lub ograniczenie dostępu do:
- urządzeń przeciwpożarowych
 - instalacji mających wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu
 - wyjść ewakuacyjnych
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównego zaworu gazu
- 2.3.13 Eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia- jest zabroniona
- 2.3.14 Nie należy przechowywać cieczy o temp. Zapłonu poniżej 55°C w pojemnikach,

urządzeniach i instalacjach nie przystosowanych do tego celu

2.3.15 Przy stosowaniu w pomieszczeniach cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21°C należy zapewnić skuteczną wentylację

2.3.17 Instalacje i urządzenia techniczne należy utrzymywać i użytkować w stanie zgodnym z

warunkami technicznymi i wymogami ustalonymi przez producenta. W szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

-Instalacja elektryczna- pomiar napięć, obciążeń, sprawdzanie skuteczności działania środków

ochrony przeciwporażeniowej, pomiar rezystancji uziemień roboczych, ochronnych, sprawdzanie ciągłości przewodów ochrony przeciwporażeniowej, pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji.

-Instalacja wentylacyjna- usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacyjnych.

Czasookresy wykonania powyższych czynności zawarte są w przepisach szczególnych, wydanych przez uprawnionych ministrów.

- *pomiar rezystancji izolacji przewodów raz na 5 lat*
- *badania instalacji odgromowej nie rzadziej niż raz na 5 lat*
- *badania instalacji gazowej nie rzadziej niż raz w roku*
- *badania przewodów kominowych raz na rok*

3. ZASADY ZABEZPIECZANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO WYKONYWANYCH W ELEKTROCIEPŁOWNI PIASKÓWKA, ZAPLECZU TECHNICZNYM ZAKŁADU SERWISU I WYKONAWSTWA ORAZ SIECIACH I WĘZŁACH CIEPŁOWNICZYCH

- 3.1 Prace niebezpieczne pożarowo są to prace nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych.
- 3.2 Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru podczas prac spawalniczych:
- brak odpowiedniego przygotowania pomieszczeń, urządzeń lub instalacji do prowadzenia prac spawalniczych
 - niezajomość wymagań przeciwpożarowych lub nieprzestrzeganie technologii robót i przepisów przeciwpożarowych
 - dopuszczanie do prac spawalniczych nie posiadających uprawnień spawalniczych oraz kontroli obiektów po zakończeniu tych prac.
- 3.3 Ogólne zasady zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych.
- Przed rozpoczęciem prac spawalniczych należy ustalić, czy prace spawalnicze nie będą stwarzały zagrożenia pożarowego w miejscu wykonywania prac. Następnie z miejsca spawania (pomieszczenia, otoczenie) należy usunąć wszelkie materiały palne i zanieczyszczenia a także materiały niepalne w palnych opakowaniach, na bezpieczną odległość od miejsca spawania w celu ochrony przed nagrzewaniem i przed odpryskami spawalniczymi. Biorąc pod uwagę duże rozrzuty gorących odprysków spawalniczych wydaje się uzasadnione przyjmowanie minimalnej odległości odsunięcia materiałów palnych w wielkości 1,5 m a w przypadkach uzasadnionych nawet 2 m.
- Jeśli przedmiotów i urządzeń wykonanych z materiałów palnych nie można odsunąć na bezpieczną odległość, należy zabezpieczyć je poprzez osłonięcie arkuszami blachy, kocami gaśniczymi lub innymi materiałami ognioodpornymi.
- Przed przystąpieniem do prac spawalniczych należy również przygotować i sprawdzić sąsiednie pomieszczenia, zagrożone na skutek przewodnictwa cieplnego lub przedostania się tam odprysków spawalniczych. Jeśli znajdują się tam materiały palne, należy odsunąć je na bezpieczną odległość tj. co najmniej 0,5 m od przewodów, konstrukcji i urządzeń, które będą poddawane spawaniu.
- Wszelkie otwory przelotowe, instalacyjne należy uszczelnić materiałami niepalnymi.
- Przebiegające w rejonie spawania przewody elektryczne i gazowe oraz instalacyjne z palną izolacją powinny być zabezpieczone przed rozpryskami spawalniczymi i uszkodzeniami mechanicznymi, np. palne izolacje należy usunąć z przewodów, rurociągów czy instalacji na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo oraz stosować miejscowe chłodzenie wodą.

W miejscach wykonywania prac spawalniczych winny być przygotowane:

- pojemniki metalowe wypełnione wodą na odpadki drutu spawalniczego i elektrod a także odcinanych elementów metalowych
- materiały izolacyjne i osłaniające do zabezpieczenia prac spawalniczych
- podręczny sprzęt przeciwpożarowy

drogi ewakuacyjne i dojścia do stanowisk spawania powinny być wolne i tak dobrane, aby można było ewakuować ludzi z miejsca objętego ewentualnym pożarem.

Przed przystąpieniem do prac należy sprawdzić, czy sprzęt i narzędzia spawalnicze są technicznie sprawne, należy je zabezpieczyć przed możliwością zainicjowania pożaru oraz tak ustawić, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia dopływu prądu lub gazów.

3.4 W zakresie prac malarskich, impregnacyjnych, izolacyjnych, dekarских itp.:

- a) zabronione jest podgrzewanie mas bitumicznych w pomieszczeniach budynków
- b) kotły do podgrzewania mas bitumicznych powinny być zaopatrzone w pokrywę i powinny być wypełniane najwyżej do $\frac{3}{4}$ ich objętości
- c) zabronione jest używanie do rozcieńczania asfaltu benzyny etylizowanej i benzenu
- d) w przypadkach wykonywania prac malarskich itp. w pomieszczeniach zamkniętych stosowanie rozpuszczalników i innych cieczy łatwo zapalnych dozwolone jest pod warunkiem zapewnienia odpowiednio intensywnej wymiany powietrza
- e) przy mocowaniu w pomieszczeniach wykładzin podłogowych lub ściennych z zastosowaniem mas łatwo zapalnych (np. klejów typu butapren) lub zawierających łatwo zapalne rozpuszczalniki, a także przy pokrywaniu podłóg lakierem rozpuszczalnikowym lub innymi substancjami o podobnych właściwościach należy:
 - usunąć wszystkie otwarte źródła ognia na odległość co najmniej 30 m od tych pomieszczeń
 - wyłączyć instalację elektryczną, a w razie potrzeby oświetlenia pomieszczeń stosować światło elektryczne w oprawie przeciwwybuchowej połączone kablem (przewodem OP) z punktem zasilania znajdującym się poza częścią obiektu, w którym wykonywane są roboty,
 - zapewnić dostateczną wentylację pomieszczeń, w których wykonywane są prace.

3.5 Wzory zezwoleń na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo stanowią załączniki Nr 3 i Nr 4.

4. WYPOSAŻENIE OBIEKTU W PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY:

- 4.1 Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16.06.2003 r w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 121, poz.1138) wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy przyjmuje się według zasady, iż jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:
- 1) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, nie chronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - a) zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V
 - b) produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²
 - c) zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem
 - 2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej w pkt 1
- W budynku istnieje możliwość łączenia masy środka gaśniczego, np. w gaśnice 4 kg lub 6 kg, lecz droga dojścia do najbliższej gaśnicy nie może przekraczać 30 m.*

Przy rozmieszczeniu sprzętu należy zachować następujące zasady:

A:

- 1/ sprzęt powinien być umieszczany w miejscach łatwo dostępnych i widocznych: przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach i korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń.
- 2/ w obiektach wielokondygnacyjnych sprzęt należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli warunki techniczne na to pozwalają,
- 3/ oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu powinno być zgodne z Polskimi Normami
- 4/ do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m
- 5/ sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki)
- 6/ odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m.

B:

- 1/ do gaszenia pożarów grupy „A” (w których występuje zjawisko spalania żarowego np. drewno, papier, tkaniny, tworzywa sztuczne, guma) stosuje się gaśnice płynowe, pianowe, śniegowe, proszkowe
- 2/ do gaszenia pożarów grupy „B” (cieczy palnych i substancji stałych topiących się, np. alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się gaśnice pianowe, śniegowe, proszkowe, halonowe lub gazy obojętne
- 3/ do gaszenia pożarów grupy „C” (gazów palnych, np. propanu, acetyleny) stosuje się gaśnice śniegowe i proszkowe
- 4/ do gaszenia pożarów grupy „D” (metali lekkich, np. magnez, sól, potas, elektron) stosuje się specjalne gaśnice proszkowe i halony
- 5/ do gaszenia pożarów urządzeń elektrycznych pod napięciem do 1000 V stosuje się gaśnice śniegowe lub proszkowe, zachowując odległość co najmniej 1 m.

Zasady użycia sprzętu gaśniczego.

Gaśnice proszkowe.

Gaśnice proszkowe i agregaty proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu inhibitującym (przerwywającym) proces palenia, będący reakcją chemiczną. Proszki grupy ABC przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznym pod napięciem do 1000 V z odległości 1 m. Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu.

Sposób użycia gaśnicy proszkowej: wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu, skierować strumień środka gaśniczego do ogniska pożaru.

Gaśnice śniegowe.

Gaśnice i agregaty śniegowe przeznaczone są do gaszenia w zarodku pożarów cieczy palnych, gazów (np. metan, propan, acetylen) oraz pożarów instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem do 1000 V z odległości 1m. Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na silnym oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszeniu stopnia nasycenia mieszaniny palnej tlenem.

Sposób użycia gaśnicy śniegowej: wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu, skierować strumień środka gaśniczego do ogniska pożaru.

Gaśnice płynowe.

Przeznaczone są do gaszenia pożarów ciał stałych, np. tworzyw sztucznych, tkanin, papieru, oraz cieczy palnych. Działanie gaśnicze polega na schładzaniu palącego się materiału oraz odcięciu dopływu powietrza do strefy spalania.

Sposób użycia gaśnicy płynowej: wyciągnąć zawleczkę, wcisnąć ręką zbijak, nacisnąć dźwignię końcówki węża i skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia.

Zabrania się gaszenia tymi gaśnicami urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem.

Lokalizacja podręcznego sprzętu gaśniczego uwidocznioma jest w obiektach przy pomocy obowiązujących znaków zgodnie z PN-92/N-012556-01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.

Konserwację gaśnic i hydrantów wewnętrznych należy powierzyć wyspecjalizowanym firmom, przy czym gaśnice należy poddawać przeglądom zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

5. OBECNOŚĆ STAŁYCH URZĄDZEŃ GAŚNICZYCH ORAZ INNYCH URZĄDZEŃ PRZECIWOPOŻAROWYCH.

Obowiązujące obecnie Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Z dnia 16.06.2003 r w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 121, poz. 1138) § 24

W obiekcie elektrociepłowni zainstalowana jest sygnalizacja pożarowa oraz aktywny system bezpieczeństwa z mikroprocesorowymi detektorami gazowymi.

6. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI W KONTEKSCIE FUNKCJI OBIEKTU ORAZ JEGO WARUNKÓW TECHNICZNYCH.

Warunki ewakuacji w obiekcie należy rozpatrywać na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz.690), gdyż wystąpienie w obiekcie poniższych elementów ma wpływ na warunki ewakuacji.

- 1) szerokość przejścia, dojścia lub wyjścia ewakuacyjnego, albo biegu, względnie spocznika klatki schodowej służącej ewakuacji, mniejszej o ponad 1/3 od określonej w przepisach techniczno-budowlanych.
- 2) Długości przejścia lub dojścia ewakuacyjnego większej o ponad 100 % od określonej w przepisach techniczno budowlanych
- 3) Występowania w pomieszczeniu strefy pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I lub ZL II albo na drodze ewakuacyjnej:
 - a) okładziny sufitu lub sufitu podwieszonego z materiału łatwo zapalnego lub kapiącego pod wpływem ognia, względnie wykładziny podłogowej z materiału łatwo zapalnego.
 - b) Okładziny ściennej z materiału łatwo zapalnego na drodze ewakuacyjnej, jeżeli nie zapewniono dwóch kierunków ewakuacji
- 4) nie wydzielenia ewakuacyjnej klatki schodowej budynku wysokiego innego niż mieszkalny lub wysokościowego, w sposób określony w przepisach techniczno-budowlanych
- 5) nie zabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych, w określony w nich sposób
- 6) braku wymaganego oświetlenia awaryjnego w strefie pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II lub ZL V albo na drodze ewakuacyjnej prowadzącej z tej strefy na zewnątrz budynku.

Występowanie w obiekcie powyższych elementów powoduje uznanie użytkowanego budynku istniejącego za zagrażający życiu ludzi, co zobowiązuje z kolei właściciela budynku lub zarządcę budynku do zastosowania rozwiązań zapewniających spełnienie wymagań bezpieczeństwa pożarowego w sposób określony w przepisach techniczno-budowlanych.

Ponadto z pomieszczenia, w którym mogą przebywać ludzie należy zapewnić bezpieczne wyjście prowadzące bezpośrednio lub pośrednio na przestrzeń otwartą, do innej strefy pożarowej bądź na poziome lub pionowe drogi komunikacji ogólnej, zwane „drogami ewakuacyjnymi”.

Szerokość wyjścia ewakuacyjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami przyjmuje się 0,6m szerokości wyjścia na 100 osób, przy czym szerokość w świetle drzwi powinna wynosić co najmniej 0,9m, a wysokość w świetle drzwi powinna wynosić co najmniej 2m.

Długość dojścia ewakuacyjnego liczona od wyjścia z pomieszczeń na drogę ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku lub do obudowanej i zabezpieczonej przed zadymieniem klatki schodowej przy dwóch lub większej liczbie dojść powinna wynosić dla stref pożarowych ZL III- 60m, a przy jednym dojściu 30m, przy czym długość na poziomej drodze ewakuacyjnej nie może być większa niż 20m.

Długości dojść nie zostały przekroczone.

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych oblicza się przyjmując 0,6m na 100 osób mogących przebywać na danej kondygnacji budynku. Szerokość ta nie może być mniejsza niż 1,4m, a wysokość 2,2m. Dopuszcza się lokalne obniżenie wysokości do 2,0m, a szerokości do 1,2m przy ewakuacji tą drogą nie więcej niż 20 osób.

Z pomieszczenia, w którym liczba osób mogących przebywać jednocześnie przekracza 50, a niepełnosprawnych 30 – należy zapewnić co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne.

Z poszczególnych pomieszczeń do celów ewakuacji służą korytarze i klatki schodowe.

Z pomieszczeń stanowiących oddzielne funkcje w budynku, prowadzą oddzielne wyjścia ewakuacyjne.

Elementy klatek schodowych powinny być wykonane z materiałów niepalnych.

Wszystkie te warunki zostały spełnione.

Drogi i kierunki ewakuacji należy oznaczyć w obiekcie zgodnie z PN-92/N-01256/02 (znaki bezpieczeństwa-ewakuacja).

6.1 Środki i sposoby ogłaszania alarmu o zagrożeniu.

Ogłoszenie alarmu o niebezpieczeństwie odbywa się ustnie. Osoba, która pierwsza zauważyła pożar lub inne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi winna niezwłocznie zaalarmować głosem o tym osoby znajdujące się w zagrożonym rejonie.

Osoba, która zauważyła zagrożenie zawiadamia Straż Pożarną oraz inne służby ratownicze i w miarę możliwości, nie narażając własnego zdrowia i życia przystępuje do gaszenia pożaru lub likwidacji miejscowego zagrożenia.

Alarmowanie zewnętrznych służb ratowniczych umożliwia sieć telefoniczna.

Łączność telefoniczna zapewniona jest całodobowo.

6.2 Ewakuacja

W przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego, jeżeli nie jest możliwe opanowanie go w zarodku- należy przeprowadzić ewakuację ludzi z zagrożonego rejonu.

Decyzja o przeprowadzeniu ewakuacji powinna być przeprowadzona szybką analizą zaistniałego bądź potencjalnego zagrożenia dla ludzi i mienia celem ograniczenia jej do osób znajdujących się w pomieszczeniach najbardziej zagrożonych. Jeżeli istnieje taka potrzeba, należy podjąć decyzję o ewakuacji całego stanu osobowego oraz w drugiej kolejności mienia o największej wartości dokumentacyjnej lub materialnej.

Ewakuację zarządza i prowadzi do czasu przybycia specjalistycznych służb ratowniczych zarządzający obiektem bądź osoba najbardziej energiczna i opanowana. Zarządzający przebiegiem ewakuacji powinien zachować spokój i opanowanie, aby nie doprowadzić do paniki. Wszystkie osoby z obsługi związane są bezwzględnie do wzięcia udziału w ewakuacji ludzi oraz zabezpieczenia wartościowego mienia. Osoby znajdujące się w chwili zaistnienia zdarzenia w poszczególnych pomieszczeniach, opuszczają je kierując się do wyjścia zgodnie ze znakami ewakuacyjnymi i wskazaniami prowadzących ewakuację.

Ewakuację osób należy prowadzić zgodnie ze znakami ewakuacyjnymi rozmieszczonymi na ciągach komunikacyjnych, kierując osoby zawsze z danego pomieszczenia do najbliższego wyjścia. Znaki ewakuacyjne mają za zadanie ukierunkowanie w obiekcie ruchu strumieni ludzkich zgodnie z przyjętą koncepcją ewakuacji. Podczas ewakuacji należy wybierać drogi i kierunki ewakuacji najbardziej bezpieczne, nie objęte jeszcze pożarem i dymem.

W atmosferze dymu należy poruszać się w pozycji pochylonej, gdyż przy podłodze znajdują się najwięcej czystego powietrza.

Osoby wyznaczone przez kierującego do prowadzenia ewakuacji przy drzwiach wyjściowych z obiektu zobowiązani są do przeciwdziałania panice oraz do otwarcia wszystkich drzwi ewakuacyjnych na pełną szerokość.

Kolejność ewakuacji z pomieszczeń uzależniona jest od rodzaju i rozmiaru zagrożenia a także od tego, w którym pomieszczeniu powstał pożar i w jakim kierunku się rozprzestrzenia.

Należy upewnić się, czy wszystkie osoby opuściły pomieszczenia znajdujące się w budynku, a w szczególności w pobliżu miejsca zagrożonego pożarem lub inny zdarzeniem i czy nie został ktoś odcięty od dróg ewakuacyjnych.

Wszystkie osoby znajdujące się w pomieszczeniach i rejonie objętym pożarem są zobowiązane bezwzględnie do podporządkowania się poleceniom wydawanym przez kierującego akcją ratowniczą.

Działanie ewakuacyjne z pomieszczeń należy prowadzić zespołowo z asekuracją. Z chwilą przybycia Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej kierownictwo akcją obejmuje dowódca przybyłych jednostek a prowadzący dotychczas akcją jest zobowiązany udzielić informacji o aktualnej sytuacji, podjętych środkach i sposobie prowadzenia akcji oraz zaawansowaniu ewakuacji, czy nie pozostały osoby w zagrożonym rejonie, jak również podporządkować się jego poleceniom.

Ogłoszenie ewakuacji:

Hasłem do rozpoczęcia ewakuacji będzie okrzyk

UWAGA !!
-POŻAR !!
-EWAKUACJA !!

Organizacja ewakuacji:

Za organizację ewakuacji odpowiada osoba podejmująca decyzję o jej przeprowadzeniu. Do czynności z tym związanych ma ona prawo i obowiązek użyć wszelkie dostępne siły i środki.

W sposób energiczny i sugestywny należy wydać polecenia przede wszystkim osobom, które znając rozkład pomieszczeń oraz orientując się w ilości osób w nich przebywających, w znacznej mierze mogą przyczynić się do sprawności prowadzenia akcji.

EWAKUACJA POWINNA BYĆ PROWADZONA RÓWNOCZEŚNIE Z AKCJĄ GAŚNICZĄ.

Dlatego kierujący akcją powinien oprócz osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie ewakuacji ze wskazanych pomieszczeń, wyznaczyć osoby do gaszenia pożaru w zarodku i zapobiegania jego nasilaniu jeżeli warunki na to pozwalają i nie narazi ich to na utratę zdrowia i życia.

Przyjmuje się, że ludzie przebywający na poszczególnych piętrach ewakuować będą się samodzielnie głównymi klatkami schodowymi do wyjść głównych na podwórzec, zgodnie z kierunkiem znaków ewakuacyjnych. Mają one charakter ogólnie dostępny.

UWAGA:

- w chwili ogłoszenia alarmu pożarowego, który będzie ogłaszany osobiście, wszystkie wyjścia ewakuacyjne muszą być otwarte.

Zasady prowadzenia ewakuacji:

- a) jako pierwszych ewakuuje się ludzi przebywających w strefie największego zagrożenia, a przede wszystkim z pomieszczeń:
 - mających jednostronny dostęp do wyjść ewakuacyjnych,
 - znajdujących się na kierunku rozprzestrzeniania się frontu pożary,
- b) należy udzielić niezbędnej pomocy osobom, które nie są w stanie samoistnie opuścić strefę zagrożenia
- c) podczas prowadzenia ewakuacji w celu uniknięcia paniki i chaosu organizacyjnego należy zachować spokój, starać się nie okazywać podniecenia i zdenerwowania
- d) w ramach dostępnych środków należy zapewnić łączność wzajemną osób uczestniczących w akcji ewakuacyjnej, a po przybyciu jednostek ratowniczo-gaśniczych z kierującym akcją- dowódcą.
- e) osobom prowadzącym ewakuację należy zapewnić dostępne ochrony osobiste oraz możliwość odwrotu z miejsc zagrożonych
- f) ewakuowane osoby należy skupić w miejscach bezpiecznych (sąsiednie budynki) i tam potrzebującym udzielić odpowiedniej pomocy, np. medycznej

- g) po zakończeniu ewakuacji ludzi, należy zarządzić dokładną penetrację pomieszczeń, o ile pozwalają na to warunki pożarowe
- h) ewakuacji mienie dokonuje się wówczas, gdy:
 - są zagrożone bezpośrednio i nie można ich obronić
 - utrudniają dostęp do ogniska pożaru lub ułatwiają rozszerzenie się pożaru
- i) w pierwszej kolejności (po ewakuacji ludzi) ewakuować należy najważniejszą dokumentację oraz cenne urządzenia
- j) rezygnować należy z ewakuacji przedmiotów bardzo ciężkich lub o dużych gabarytach, które mogłyby blokować dostęp do pomieszczeń lub uniemożliwiać przejście przez drogi ewakuacyjne
- k) ewakuowane mienie powinno być należycie strzeżone przez osoby wyznaczone przed kradzieżą i zniszczeniem
- l) ewakuacja winna odbywać się najkrótszą możliwą do przebycia drogą do wyjść na zewnątrz

Postępowanie w pomieszczeniach zadymionych

Przebywając lub wchodząc do pomieszczeń zadymionych podczas ewakuacji ludzi i mienia należy pamiętać o niebezpieczeństwie jakie niosą gazy pożarowe i dym i należy postępować wg niżej podanych zasad.

- a. Drzwi do pomieszczeń należy uchylić stopniowo będąc przy tym w pozycji pochylonej, a nawet pełzającej- głowę (włosy) należy zabezpieczyć przez owinięcie jej najlepiej wilgotnym ręcznikiem lub innym materiałem
- b. Należy mieć przy sobie koc gaśniczy lub inny podobny materiał dla ochrony osobistej lub ewentualnej ochrony osoby ewakuowanej

Koc gaśniczy nie jest obowiązkowym wyposażeniem budynków, ale podczas akcji gaśniczej może być przydatny.
- c. Wskazane jest dokonywanie penetracji zadymionych pomieszczeń w dwie osoby, z których jedna zabezpiecza drugą
- d. Przy dużym zadymieniu po drogach komunikacji ogólnej należy poruszać się w pozycji jak najbardziej przyziemnej, gdyż w dolnej strefie pomieszczeń panuje najmniejsze zadymienie i stężenie gazów pożarowych oraz stosunkowo niska temperatura
- e. W celu zachowania orientacji należy poruszać się przy ścianach, barierkach itp. elementach budowlanych
- f. Chcąc ograniczyć przedostawanie się drażniącego dymu do ustroju, stosujemy prowizoryczne zabezpieczenie w postaci np. zmoczonej chusteczki przyłożonej do ust i nosa
- g. Czas przebywania w strefie zadymienia należy ograniczyć do minimum

**POSTĘPOWANIE W STOSUNKU DO OSOBY, NA KTÓREJ ZAPALIŁA SIĘ
ODZIEŻ.**

- a. Wezwaniem ustnym lub siłą zmuszamy poszkodowanego do upadku, a następnie powodujemy by tarzał się po ziemi lub nakrywamy go kocem gaśniczym, ewentualnie jakąkolwiek tkaniną (koc, narzuta itp.) i tłumimy płomienie
- b. Po zatrzymaniu poszkodowanego możemy oblać go strumieniem wody i w ten sposób stłumić ogień, jak i ochłodzić powierzchnię ciała (co ogranicza zakres oparzeń)
- c. Udzielić pierwszej pomocy przewidzianej dla oparzonych a następnie zapewnić szybkie udzielenie pomocy lekarskiej

Kierujący działaniem ratowniczym strażak PSP ma uprawnienia do:

- Zarządzania ewakuacji ludzi i mienia
- Wstrzymania ruchu drogowego oraz wprowadzenia zakazu przebywania osób postronnych w rejonie działania ratowniczego
- Przejęcie w użytkowanie na czas niezbędny dla działania ratowniczego nieruchomości, środków transportu, sprzętu, ujęć wody a także przedmiotów i urządzeń przydatnych w działaniach ratowniczych
- Żądania niezbędnej pomocy od instytucji, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych
- Odstąpienia w trakcie działań ratowniczych od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne

Dla osiągnięcia wysokiego stopnia gotowości do prowadzenia działań ratowniczo-ewakuacyjnych wskazane byłoby przeprowadzenie próbnych alarmów pożarowych i ćwiczeń np. z udziałem jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej.

7. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA.

7.1 Każdy, kto zauważy nawet najmniejszy pożar lub inne zdarzenie zobowiązany jest natychmiast alarmować:

- Państwową Straż Pożarną
- osoby znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie pożaru

7.2 Zachować spokój i nie dopuścić do paniki.

7.3 Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze Strażą Pożarną należy wyraźnie podać:

W przypadku pożaru:

- Co się pali (opisz rodzaj pożaru, rozmiar, wysokość płomienia)
- Dokładny adres zdarzenia (miejscowość, określić w miarę możliwości najdogodniejszy dojazd do miejsca zdarzenia)
- Czy zaistniały wypadki z ludźmi i czy jest zagrożone życie ludzkie (poparzenia, porażenia prądem elektrycznym)
- Kim jesteś –pracownikiem / mieszkańcem / osobą postronną

Inne zagrożenie:

- Co się wydarzyło (opisać w miarę dokładnie, ale krótko i zwięźle)
- Rozmiary tego zdarzenia (np. intensywność wycieku oleju z transformatora, ilość tego oleju, gdzie wycieka i czemu zagraża)
- Dokładny adres zdarzenia (miejscowość, określić w miarę możliwości najdogodniejszy dojazd do miejsca zdarzenia)
- Czy zaistniały wypadki z ludźmi i czy jest zagrożone życie ludzkie (poparzenia, porażenia prądem elektrycznym)
- Kim jesteś –pracownikiem / mieszkańcem / osobą postronną

UWAGA!

Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia, odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie rozmówcy przez PSP.

Rodzaj przekazanej informacji jest bardzo ważny, a niekiedy decydujący o dysponowaniu odpowiednich sił i środków do likwidacji zdarzenia już w pierwszej fazie jego rozwoju.

7.4 W razie potrzeby alarmować inne służby – np. Pogotowie Ratunkowe, Policję, Pogotowie Energetyczne, Pogotowie Gazowe itp.

7.5 Obowiązki podczas akcji ratowniczo-gaśniczej

- Po zauważeniu zdarzenia niezwłocznie meldować o zaistniałym zdarzeniu osoby będące w pobliżu zdarzenia i powiadomić bezpośrednio Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej, tel 998 lub 112,
- Dokonać oceny zagrożenia, szczególnie życia i zdrowia ludzi,
- Przystąpić do ratowania życia ludzkiego jeśli takie zagrożenie istnieje,
- Dokonać ustaleń dotyczących kierowania działaniem ratowniczym do czasu przybycia jednostek ochrony przeciwpożarowej (kierowanie działaniem ratowniczym jest jednoosobowe),
- Przystąpić do likwidacji zdarzenia przy użyciu wszystkich dostępnych sił i środków w sposób uzależniony od jego rodzaju, wielkości itp. Zachowując następujące zasady:
 - - W pierwszej kolejności ratujemy zagrożone życie ludzkie
 - do gaszenia palącej się odzieży na człowieku należy użyć koca gaśniczego
 - osobom rannym udzielić pierwszej pomocy
 - porażonym prądem udzielić pierwszej pomocy zgodnie z zasadami
 - osoby, które uległy panice uspokoić.
 - Prowadzenie ewakuacji
 - ustalić, czy istnieje konieczność prowadzenia ewakuacji z jakichkolwiek pomieszczeń, stacji, mis i dołów olejowych
 - podczas ewakuacji należy pamiętać, że ratowanie ludzi ma pierwszeństwo przed gaszeniem pożaru i ratowaniem mienia
 - w razie potrzeby należy odciąć dopływ prądu
 - w miarę możliwości należy usunąć z zasięgu ognia materiały stwarzające możliwość rozprzestrzenienia się pożaru lub wybuchu (np. butle z gazami)

UWAGI

- Po przyjeździe jednostki ochrony przeciwpożarowej należy:
 - Złożyć krótką informację o przebiegu dotychczasowych działań ratowniczych, istniejących środkach gaśniczych, urządzeniach przydatnych w prowadzeniu akcji
 - Przekazać przejmującemu kierowanie działaniami ratowniczymi informację o wyłączonych spod napięcia urządzeniach i urządzeniach pozostających pod napięciem
 - Pozostać do dyspozycji kierującego akcją i wykonywać jego polecenia

7.6 ORGANIZACJA AKCJI RATOWNICZO – GAŚNICZEJ PRZEZ JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Akcję ratowniczą organizuje Państwowa Straż Pożarna. PSP jest zawodową, umundurowaną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt formacją, przeznaczoną do walki *z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami*.

Wśród zadań przypisanych tej formacji znajdują się między innymi:

- 1) rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń
- 2) *organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń.*

Ponadto PSP jest z mocy ustawy organizatorem krajowego systemu ratowniczego, który ma na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska poprzez:

- 1) walkę z pożarami lub innymi klęskami żywiołowymi
- 2) ratownictwo techniczne
- 3) ratownictwo chemiczne
- 4) ratownictwo ekologiczne
- 5) ratownictwo medyczne

Miejskie stanowisko kierowania – w komendach powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej zapewniają przekazywanie jednostkom ochrony przeciwpożarowej informacji o pożarach, klęskach żywiołowych i innych miejscowych zagrożeniach oraz koordynację i organizację prowadzenia działań ratowniczych. Wspomagają one również proces decyzyjny kierującego działaniem ratowniczym, zwanego dalej kierującym, w oparciu o zintegrowaną łączność z powiatowym (miejskim) stanowiskiem oraz prowadzą dokumentację operacyjną zawierającą przebieg i analizę działań ratowniczych.

Kierujący na miejscu zdarzenia działaniem ratowniczym może:

- 1) zarządzić ewakuację ludzi i mienia
- 2) Wstrzymać ruch drogowy oraz wprowadzić zakaz przebywania osób postronnych w rejonie działania ratowniczego
- 3) Przejąć w użytkowanie na czas niezbędny dla działania ratowniczego nieruchomości, środki transportu, sprzęt, ujęcia wody a także przedmioty i urządzenia przydatne w działaniach ratowniczych

Kierujący działaniem ratowniczym ma prawo żądać niezbędnej pomocy od instytucji, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych, jak również odstąpić w trakcie działań ratowniczych od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne.

Likwidacja zdarzeń występujących w tak specyficznych obiektach wymaga bezwarunkowej i ścisłej współpracy dowódcy akcji ratowniczo – gaśniczej z personelem, zwłaszcza w zakresie:

- Wspólnej konsultacji dotyczącej metody likwidacji zdarzenia
- Konieczności wyłączenia urządzeń spod napięcia
- Dokładnego informowania uczestników akcji o możliwości podjęcia działań przy urządzeniach i instalacjach wyłączonych spod napięcia

7.7 Siły i środki do likwidacji zdarzenia

Siły i środki jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz innych jednostek współpracujących z krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym niezbędne do likwidacji zdarzenia, dysponowane są na miejscu poprzez powiatowe/miejskie Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej.

Rodzaj zadysponowanych sił i środków w pierwszej fazie zdarzenia uzależniony będzie od informacji zgłaszającego o wielkości i rodzaju zdarzenia.

Dalsze siły i środki dysponuje również Powiatowe Miejskie Stanowisko Kierowania na żądanie Kierującego Działaniem Ratowniczym.

W przypadku niewystarczających sił i środków na terenie powiatu, dalsze siły i środki będą w razie potrzeby dysponowane poprzez Wojewódzkie Stanowisko Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności na podstawie Wojewódzkiego Planu Ratowniczego.

8. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

8.1 Uwag ogólne:

Zgodnie z art. 3 i art. 9 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r o ochronie przeciwpożarowej.

- a) każda osoba fizyczna, prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska przyrodniczego, budynku, obiektu lub terenu obowiązana jest zabezpieczyć użytkowane środowisko, budynek, obiekt lub teren przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem,
- b) za naruszenie przepisów przeciwpożarowych ponosi ona odpowiedzialność w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach (m.in. w Kodeksie Wykroczeń, Kodeksie Karnym)
- c) kto zauważy pożar lub inne miejscowe zagrożenie obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź policję, wójta lub sołtysa.

8.2 Właściciel ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za bezpieczeństwo przeciwpożarowe i inne miejscowe zagrożenia użytkowanego obiektu i jest zobowiązany do:

- a) zapewnienia przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych

- b) zapewnienia osobom przebywającym w obiekcie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- c) przygotowania obiektu do prowadzenia akcji ratowniczej w przypadku pożaru lub innego zagrożenia,
- d) zapewnienia wyposażenia budynku i pomieszczenia w sprzęt pożarniczy, ratowniczy, środki gaśnicze, zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, oraz utrzymywanie tego sprzętu w pełnej sprawności technicznej, poddawanie okresowym przeglądom i konserwacji
- e) ustalenia zasad postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia,
- f) zapewnienia sprawnego systemu alarmowania
- g) wdrożenia systemu kontroli i analiz stanu bezpieczeństwa pożarowego i zabezpieczenia przeciwpożarowego na terenie nadzorowanego obiektu
- h) zapewnienia rozmieszczenia w budynku instrukcji postępowania na wypadek pożaru, wykaz telefonów alarmowych, znaków bezpieczeństwa określonych Polską Normą,
- i) zapewnienia w budynku niezbędnych przeciwpożarowych zabezpieczeń budowlanych, instalacyjnych, ewakuacyjnych oraz utrzymanie ładu i porządku w całym obiekcie
- j) dopilnowania by w zawieranych umowach o wykonanie usług remontowych z jednostkami zewnętrznymi znajdowała się klauzula o odpowiedzialności za przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych obowiązujących na terenie obiektu, zwłaszcza podczas wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych,
- k) uczestniczenia w komisji przed rozpoczęciem prac pożarowo niebezpiecznych, oceniających zagrożenie pożarowe
- l) eliminowania z użytkowania urządzeń technicznych, których eksploatacja z uwagi na niesprawność samego urządzenia jak i warunki środowiskowe w których są stosowane stwarza zagrożenie powstania pożaru lub innego niebezpieczeństwa.

8.3 Pracownicy zobowiązani są do:

- a) czuwania nad bezwzględny przestrzeganiem zakazu palenia tytoniu na terenie obiektu za wyjątkiem miejsc wyznaczonych,
- b) nie używania odbiorników energii, które mogą spowodować zagrożenie pożarowe
- c) dbania o stan oznakowania dróg i wyjść ewakuacyjnych i ich drożność,
- d) wyposażenia pomieszczeń w dodatkowe klucze na wypadek pożaru,
- e) zapewnienie ładu i porządku na parkingu i drogach ewakuacyjnych,
- f) w razie powstania pożaru lub innego zagrożenia, przystąpienia do ich likwidacji przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zabezpieczenie sprawnej ewakuacji z obiektu,
- g) współdziałania z jednostkami ratowniczymi

8.4 Ponadto do obowiązków pracowników należy:

- a) znać rozkład pomieszczeń (wejścia, przejścia)
- b) znać rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i sposób jego użycia,
- c) znać lokalizację głównego wyłącznika prądu,
- d) znać obowiązujące wszystkich zatrudnionych przepisy przeciwpożarowe i zwracać uwagę na ich przestrzeganie,
- e) o każdym stwierdzonym naruszeniu przepisów przeciwpożarowych meldować przełożonym,
- f) dopilnować aby na terenie obiektu poza godzinami otwarcia nie przebywały osoby postronne,

- g) dopilnować, aby kierowcy nie ustawiali samochodów tarasując dojazdy i drogi pożarowe,
- h) w przypadku awarii instalacji elektrycznej powiadomić elektryka z uprawnieniami do napraw instalacji elektrycznej (pracownicy ochrony winni posiadać zastępcze środki oświetleniowe),
- i) w przypadku pożaru zawiadomić Państwową Straż Pożarną, przystąpić do gaszenia przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, lub w przypadku innego zagrożenia usuwać go przy pomocy dostępnych środków,
- j) powiadomić przełożonych o zaistniałym zdarzeniu,
- k) dopilnować, aby drogi i wyjścia ewakuacyjne były drożne,
- l) zwrócić uwagę na utrzymanie ogólnego porządku a w szczególności nie zaśmiecania obiektu i terenu łatwopalnymi odpadkami,
- l) sprawdzanie obiektu i pomieszczeń po zakończeniu pracy a w szczególności:
 - czy nie występują oznaki tlenia się lub palenia materiałów
 - czy urządzenia energetyczne zostały wyłączone spod napięcia

Pracownik w przypadku stwierdzenia wymienionych nieprawidłowości powinien spowodować ich usunięcie poprzez bezpośrednią interwencję u winnego zaniedbań lub jego przełożonego. Jeżeli ta interwencja nie przyniesie skutku, należy złożyć o tym meldunek swojemu przełożonemu.

8.5 Do obowiązków sprzątających należy:

- a) opróżnianie i codzienne wynoszenie do śmietnika wszelkich odpadów znajdujących się w koszach, kubłach, popielniczkach,
- b) sprawdzanie, czy nie pozostawiono na widocznych miejscach włączonych urządzeń lub niebezpiecznych pożarowo materiałów,
- c) sprawdzanie, czy w sprzątanym pomieszczeniu nie zaproszono ognia,
- d) sprawdzanie, czy drzwi i okna są zamknięte.

Ponadto do obowiązków pracowników należy:

- a) uczestniczenie w szkoleniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- b) wykonywanie poleceń zmierzających do podniesienia stanu bezpieczeństwa pożarowego,
- c) uczestniczenie w akcjach ratowniczo – gaśniczych i podporządkowanie się kierującemu akcją,
- d) zaznajomienie się z zasadami i warunkami ewakuacji,
- e) udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanym w trakcie działań ratowniczych.

9. ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI.

Właściciel zapewniając ochronę przeciwpożarową obiektów zobowiązany jest między innymi do ustalenia sposobów postępowania na wypadek pożaru i innego miejscowego zagrożenia oraz zaznajamiania personelu z przepisami przeciwpożarowymi. Udział w szkoleniu przeciwpożarowym jest obowiązkiem każdego pracownika.

Szkolenie przeciwpożarowe dzieli się na dwa etapy:

- szkolenie wstępne
- szkolenie okresowe (w ramach szkoleń bhp)

Wstępne szkolenie – polega na zapoznaniu z postanowieniami niniejszej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w zakresie występowania w miejscu pracy zagrożeń pożarowych, obowiązującymi przepisami z zakresu zapobiegania pożarom oraz zasadami postępowania na wypadek pożaru.

Szkolenie okresowe obejmuje następującą tematykę:

- 1) zagrożenia pożarowe występujące na tego rodzaju terenach, w budynku i pomieszczeniach oraz przyczyny, jakie mogą złożyć się na powstanie i rozprzestrzenienie pożaru,
- 2) zadania i obowiązki personelu obsługi w przypadku powstania pożaru lub innego zdarzenia oraz organizacja i warunki ewakuacji,
- 3) zadania i obowiązki personelu obsługi w zakresie zapobiegania pożarom i innym zdarzeniom
- 4) rodzaje pożarów, podręczny sprzęt gaśniczy, urządzenia przeciwpożarowe i środki gaśnicze- rodzaje, sposoby rozmieszczania oraz użycia w przypadku powstania pożaru.

Szkolenie okresowe należy ponawiać w tych samych okresach, w jakich organizowane są szkolenia okresowe z zagadnień BHP dla poszczególnych grup, przewidziane odrębnymi przepisami. Szkolenie to ma na celu przypomnienie zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego, zawartych w obecnie obowiązujących przepisach.

Personel uczestniczący w szkoleniu przeciwpożarowym obowiązany jest podpisać oświadczenia o zapoznaniu się z zasadami zapobiegania i zwalczania pożarów, według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszej instrukcji.

W celu zapoznania użytkowników obiektu z informacjami i pouczeniami o zasadach bezpieczeństwa pożarowego z „*instrukcji bezpieczeństwa pożarowego*” sporządza się wyciąg ustaleń, obejmujący następujące zagadnienia:

- 1) środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie
- 2) zasady postępowania pracowników i osób korzystających z obiektu w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia
- 3) wykaz telefonów alarmowych

Wyciąg ten określa się jako „*instrukcja postępowania na wypadek pożaru*” zał. Nr 1 i umieszcza się w miejscach ogólnodostępnych i widocznych (przy drzwiach wejściowych, pomieszczeniach obsługi itp.)

10. Przepisy prawne i literatura

1. **USTAWA** z dnia 24 sierpnia 1991 r. o **ochronie przeciwpożarowej**. (tekst jednolity) (Dz.U. 2002 nr 147, poz. 1229)
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w **sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz.U. 2002 nr 75 poz.690)
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w **sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów** (Dz. U. 2003 nr 121 poz. 1138)
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w **sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych** (Dz. U. 2003 nr 121 poz. 1139)
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 kwietnia 2000 r. w **sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach spawalniczych** (Dz.U. 2000 nr 40 poz. 470)
6. **ABC ochrony przeciwpożarowej** – praca zbiorowa Zdzisław Winnicki, Andrzej Borgul, Roman Surjak – Gdańsk 1999 r.

Załącznik Nr 1

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

Na podstawie § 6 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16.06.2003 r w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 121, poz. 1138).

I Alarmowanie o niebezpieczeństwie

1. Każdy, kto pierwszy zauważy pożar, zobowiązany jest niezwłocznie:
 - a) powiadomić o pożarze osoby znajdujące się w obiekcie lub sąsiedztwie
 - b) telefonicznie lub w inny dostępny sposób zawiadomić Straż Pożarną podając:
 - gdzie się pali- adres, nazwa obiektu, kondygnacja,
 - co się pali- dach, mieszkanie, piwnica, sklep, biuro,
 - czy jest zagrożone życie ludzkie,
 - swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu z którego się dzwoni.

UWAGA: Po odłożeniu słuchawki chwilę poczekać na ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia.

- c) powiadomić właściciela o zaistniałym zdarzeniu

II Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru

1. Równocześnie z alarmowaniem o niebezpieczeństwie należy przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym, udzielenia pomocy osobom poszkodowanym lub zagrożonym
2. Przystąpić do ewakuacji osób znajdujących się w obiekcie ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych, dzieci oraz osób nie znających obiektu,
3. W miarę możliwości zabezpieczyć mienie, dokumentację i inne wartościowe przedmioty przed pożarem i innymi osobami postronnymi
4. Do czasu przybycia jednostek ratowniczo – gaśniczych akcją kieruje osoba opanowana i najbardziej energiczna
5. Po przybyciu jednostek ratowniczo – gaśniczych kierowanie akcją przejmuje dowódca przybyłych jednostek, który jako kierownik akcji ratowniczej ma prawo żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, jednostek gospodarczych, organizacji społecznych i obywateli,
6. Osoby postronne korzystające z obiektu powinny zachować spokój i podporządkować się dowódcy akcji.

III. Wykaz telefonów alarmowych:

Państwowa Straż Pożarna	-998 lub 112
Policja	-997
Pogotowie Ratunkowe	-999 lub 112
Pogotowie Energetyczne	-991
Pogotowie wodno-kanalizacyjne	-994

IV. Postanowienia końcowe:

Osoby nie przestrzegające postanowień niniejszej instrukcji i przepisów przeciwpożarowych podlegają sankcjom przepisów wewnętrznych lub Kodeksu Karnego i Kodeksu Wykroczeń.

Załącznik Nr 2

.....
miejsce pracy

.....
imię i nazwisko pracownika

.....
zajmowane stanowisko

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany/a/, niniejszym oświadczam, że zostałem/am/
zapoznany/a/ z obowiązkami i zadaniami w zakresie zapobiegania powstawaniu
i rozprzestrzenianiu się pożarów oraz obowiązkami na wypadek powstania
pożaru w

.....
/nazwa jednostki/

.....
Podpis szkolonego

.....dnia.....

Zał. Nr 3

PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC SPAVALNICZYCH

1. Nazwa i określenie budynku- pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie spawania
2. Obciążenie ogniowe dla pomieszczenia, zagrożenie wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu
3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie prac spawalniczych
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia lub rejonu, stanowiska, urządzenia itp. Na okres wykonywania prac spawalniczych
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac spawalniczych
6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru
7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia pożarowego toku prac spawalniczych
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa nad stanem bezpieczeństwa w toku wykonywania prac spawalniczych
9. Osoby odpowiedzialne i zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu

Podpisy członków komisji:

.....
.....

(imię, nazwisko, rodzaj
zajmowanego stanowiska)

Załącznik Nr 4

.....

/nazwa zakładu pracy/

ZEZWOLENIE nr

Na przeprowadzenie prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych,
Z otwartym ogniem /spawanie, cięcie, lutowanie itp./

1. Miejsce pracy

/wydz. oddz. obiekt, instalacja itp./

2. Rodzaj pracy

3. Czas pracy: dnia od godz. do godz.

4. Zagrożenie pożarowe – wybuchowe w miejscu pracy

.....

/określić z czego wynika/

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru – wybuchu

.....

6. Środki zabezpieczenia:

a) Przeciwpożarowe

b) Bhp

c) inne

7. Sposób wykonywania pracy

.....

8. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac
spawalniczych :

Nazwisko Wykonano

/podpis/

b) wyłączenie spod napięcia:¹⁾

Nazwisko Wykonano

/podpis/

c) dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów: ¹⁾

Nazwisko Wykonano

/podpis/

d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko Przyjąłem do wykonania

/podpis/

Uwaga: ¹⁾ – niepotrzebne skreślić

9. Zezwałam na rozpoczęcie robót:

/zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8/

10. Pracę zakończono dnia godz.....

Wykonał

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował

.....
/podpis/

.....
/podpis/

Uwaga: odbierający przekazuje zezwolenie kierownikowi, który wydał to zezwolenie